

Дуже низький рівень озеленення вулиці Вальної пов'язаний із тим, що вона є однією з найдавніших вулиць Тернополя. Вулиця виникла на зламі XVIII і XIX століть, коли на її місці розібрали давній вал, який оточував Тернопіль з 1540-х років, тому її охороняють, як історичну пам'ятку. Зелені насадження вулиці Вальної представлені липами, туями, березами, молодими плодовими деревами та кущами. Якісний стан деревної рослинності і чагарників добрий – дерева здорові, нормально розвинуті, листя густе, рівномірно розміщене на гілках, листя нормального розміру і забарвлення, немає ознак хвороб і шкідників, ран, пошкоджень стовбурів і скелетних гілок; кущі нормально розвинені, здорові, листя густе по всій висоті, сухих і гілок, що відмирають, немає, без механічних пошкоджень і пошкоджень через хвороби, забарвлення і розміри нормальні; якісний стан грядки добрий – рослини нормально розвинені, бур'янів нема, поверхня рівномірна.

Враховуючи те, що будинки розміщені досить близько один до одного, і що вони є архітектурною пам'яткою, можливість насаджувати тут рослинність відсутня. Проте, як варіант озеленення, на даній вулиці можна використати переносні насадження, що ростуть у контейнерах, розміщувати вазони на терасах офісів та закладах громадського харчування. З естетичною метою можна використати вертикальне озеленення, наприклад, на стовпах, різного роду решітках та вікнах.

Зелений каркас вулиці Листопадової досить різноманітний: газони, деревні насадження, чагарники, квітники, грядки. Серед дерев переважають липи, ялини, туї та граби. Стан групи дерев, які знаходяться на стику із Майданом Волі незадовільний - дерева дуже ослаблені, стовбури викривлені, крони слабо розвинені, є сухі гілки, приріст однорічних пагонів незначний, механічно пошкоджені стовбури, дупла. А стан дерев, які знаходяться безпосередньо на вулиці Листопадовій задовільний - дерева здорові, але подекуди з ознаками вповільненого росту, з нерівномірно розвинутою кроною, на гілках мало листя, є незначні механічні пошкодження і невеликі дупла.

Газони, яких на вулиці є чотири, знаходяться у задовільному стані - поверхня газонів із незначними нерівностями є витоптані місця, окрім газону біля Тернопільської міської ради, що знаходиться в доброму стані.

Квітники біля Тернопільської міської ради, прокуратури Тернопільської області та будинку №3 заходяться у доброму стані - поверхня старанно вирівняна, рослини добре розвинені, однакові за якістю, бур'янів немає; решта квітників біля житлових будинків - в незадовільному стані (поверхня має значні нерівності, рослини слабо розвинені, багато бур'янів, сухого листя).

Окрасою цієї вулиці є ботанічна пам'ятка природи місцевого значення площею 0,01 га «Тернопільська липа» висотою понад 17 метрів, віком 250 років – цінна з наукової, пізнавальної та естетичної точок зору.

Урізноманітнити озеленення на вулиці Листопадовій можна шляхом облаштування терас і балконів будинків різними вазонами, впровадження вертикального озеленення на стовпах та будинках. Варто провести насадження дерев на незайнятих територіях, зокрема поблизу будинків під номерами 1, 5 та 8.

На вулиці Камінній також наявні дерева, серед яких липа, ялина, береза, а також чагарники, квітники, газони, грядки, живопліт. Тут створені плодові мінісади, квітники та грядки.

Вулиця Камінна розбита на шість досліджуваних ділянок. Перша ділянка розташована на подвір'ї школи № 5, де розміщені квітник та групи поодиноких дерев. Стан дерев, які ростуть вздовж дороги незадовільний - нерівномірно розвинена крона, листя має пошкодження. Решта дерев, що прилягають до території школи – у доброму стані.

На вулиці є багато квітників, більшість з яких задовільному стані, окрім тих, що знаходяться біля 6 та 7 будинків, де помічено багато бур'янів.

Серед п'яти газонів – два (біля Музична школа № 1 і будинку №7) у незадовільному стані, решта – у задовільному стані.

З метою покращення екостану атмосферного повітря вулиці Камінній, у тому числі зниження газопилового та шумового забруднення, варто забезпечити ярусність насаджень вздовж дороги, ввівши у їх структуру ще й чагарникову рослинність.

Котульська І.

Науковий керівник – доц. Кондратюк Л.Р.

«СИНДРОМ СЕЛФІ» В КОНТЕКСТІ КРИЗИ САМОІДЕНТИФІКАЦІЇ

На сучасному етапі розвитку суспільства гостро постала проблема самоідентифікації молодого покоління. Останні кілька років соціальні мережі наповнилися мільйонами фотографій, де люди роблять фотознімки самих себе. Даний феномен отримав назву «селфізм». Слід зазначити, що лідерами селфі залишаються підлітки та молоді жінки, однак, на думку вчених, сучасні чоловіки на нарцисизм страждають не менше.

Пошук індивідуальної та колективної ідентичності у культурі сучасного суспільства стає рушійною силою. Завдяки розвитку сучасних комунікаційних технологій відбуваються якісні зміни в статусі і соціальних функціях знакових систем. Вони перестають бути репрезентацією зовнішньої від них реальності, але також не стають символічними замісниками цієї реальності. Однак новітні технології виступають лише конструкціями, символічними напівфабрикатами, за допомогою яких можна фабрикувати особливі гіперреальності (віртуальні реальності) (симулякри, за Ж. Бодрійяром) [1].

Що ж таке селфі? Селфі (від англ. self – сам, само) – вид фотографії, автопортрет, зроблений за допомогою камери смартфона, фотоапарата чи веб-камери. Він може бути зроблений фотографуванням як власного вигляду, так і його відображенням у дзеркалі. Часто користувачі одразу завантажують селфі на власні сторінки у соціальних мережах для того, щоб постійно бути на виду у всього суспільства та окремих користувачів. На думку деяких психологів активно фотографувати самих себе й виставляти ці фото в соціальних мережах іноді може бути проявом одного з видів неврозу нав'язливих станів. Цей розлад схожий із маніакальним. Перебуваючи в цьому стані, людина робить десятки селфі на день з однією метою: отримати схвалення у вигляді «лайків» як підтвердження своєї значимості. Цією проблемою почали цікавитися фахівці різних галузей знань: психологи, культурологи, антропологи, медіа-експерти. Так К. Крейц, експерт з психології інтернету, вважає, що селфі – це сигнал про нестачу уваги. Фахівці зазначають, що постійне бажання фотографуватися і виставляти світлини у соціальних мережах насправді компенсує відсутність самоповаги особи [2, с.30].

Метою нашого дослідження є філософський аспект аналізу «синдрому селфі» як прояву кризи самоідентифікації людини в сучасному світі.

Проблема взаємодії зображення та часу, віддзеркалення часу та реальності в зображенні та зображення в часі стала актуальною для філософів порівняно недавно. До цієї проблематики на прикладі літератури, кіномистецтва і фотографії зверталися Ж. Бодрійяр, Ж. Делез, В. Флюссер, Е. Вахтель і інші. Феномен селфі постав як об'єкт дослідницької уваги починаючи з 2013 року. Основна частина розвідок проводиться в межах соціологічних, психологічних та феміністичних досліджень. Філософську складову даного явища намагаються дослідити В.Флюссер, С.Зонтаг звертаючись селфі як засобу:

- для самопрезентації;
- для конструювання ідентичності, особливо в межах фемінізму для протистояння домінуючої маскулінної позиції у світі;
- виведення партикулярного, приватного у публічну сферу;
- для виходу у вічність. Як казав В.Флюссер: “існує спільне бажання бути нескінченно згаданим і нескінченно повторюваним” [4, с.20].

Незважаючи на актуальність окресленої проблематики і важливість її вивчення кількість наукових досліджень, присвячених особливостям самоідентифікації людини сьогодні є незначною. До цієї проблеми звертались такі відомі зарубіжні автори, як А. Адлер, Г. Блумер, Е. Еріксон, Дж. Мід, Е. Фромм та ін. Як зазначав знаменитий австрійський психолог і філософ Зігмунд Фройд, самоідентифікація є своєрідним захисним механізмом, який забезпечує усунення або зведення до мінімуму (мінімізацію) почуття невпевненості (тривоги, страху), що виникає в процесі самоусвідомлення себе як особливого «Я». Та чи можливо за допомогою селфі утвердитись в сучасному суспільстві?

Пошуку справжніх смислів і відкриття справжнього буття людини як особистості присвячена майже вся класика філософської думки. Тут, на нашу думку, і варто шукати відповіді. Роблячи невеликий філософський екскурс у глибину віків і звертаючись до німецького екзистенціаліста М.Гайдеггера, ми зустрічаємо детальний аналіз концепції справжнього і несправжнього буття людини. Ця тема стала провідною у його творчості. Саме М. Гайдеггеру належить поняття «das Man» (несправжнє буття) - безособової влади “іншого” над кожним. Це той простір, де над людьми панують інші люди, речі, події, де «індивідуальність заспокоюється в довільній балаканині» (М. Гайдеггер). На наш погляд, живучи з селфі, людина перебуває в гайдеггерівському «das Man», стаючи залежною від думки інших, тих, хто схвалює або не схвалює за допомогою лайків фото в віртуальному просторі.

Потреба в ідентичності - специфічно людська особливість. Пошук індивідом своєї ідентичності зумовлює його особистісна багатовимірність, екзистенційна неспокійність, принципова «не заданість» в світі. У зв'язку з цим доречно згадати слова Е. Фромма, який відзначає, що «людина - це жива істота, яка усвідомлює себе як самостійна величина і здатна сказати «Я». На відміну від тварини, яка «розчинена» в природі, детермінована нею, не трансцендується, не усвідомлює себе, а тому позбавлена потреби в самототожності, людина вирвана з природи, наділена розумом і уявленнями, вона повинна сформувати уявлення про себе, повинна мати можливість говорити і відчувати: «Я є Я» [3, с.477].

«Синдром селфі» дуже поширений зараз. Селфі з одним з атрибутів для створення потрібного враження. Знаючи, що це користується популярністю, ми створюємо успішну самопрезентацію. Сучасна західна публіцистика оперує спеціальним терміном, що описує самозакоханих молодих людей – «generation MeMeMe» («покоління ЯЯЯ») чи «покоління селфі». Відомо, що в процесі дорослішання та становлення власної ідентичності кожна людина проходить так звану «стадію дзеркала», теорію якої розробив французький

філософ-постмодерніст Жак Лакан. Однак, таке «самовідкриття» відбувається у віці 6-18 місяців, а те, що ми спостерігаємо подібне у цілком дорослих людей, щонайменше викликає подивування, якщо не сум.

Для самоідентифікації особистості важливим є осмислення свого місця у суспільстві та культурі, а також саморозвиток, самопізнання та самоотождження себе з культурними групами. Людина поставила себе в центр всього ще в епоху Відродження, тоді ж виник потужний масив саморефлексій. Попри це, індивід, який став «вінцем творіння» в ренесансному світі, був яскравою, сильною, гармонійною особистістю, яка органічно поєднувала внутрішню духовну красу, ерудицію, вихованість та етико-моральну досконалість. В епоху антропоцентризму культивована людина була як мінімум іншою, аніж той збірний деградований образ, який являє собою сучасне покоління егоцентриків. До того ж, як показує вже життєвий досвід, доведення до крайнощів принципу антропоцентризму закінчується колективним хаосом і персональним відчаєм. Людина не є мірою всіх речей, бо «універсальні» істини існують незалежно від того, якими їх бачить кожен з нас.[3]

Селфі — це комплекс заниженої самооцінки та гострої нестачі живого спілкування. До нього схильні ті люди, які мають схильність до розвитку залежностей. Як і кожна залежність, селфі розвивається поступово, переростаючи в одержимість з появою чергового «лайка» під фото. Отриманий «лайк» розцінюється людиною як «ти супер», і ця похвала перетворюється на життєву необхідність. У разі невдачі, наприклад, не отримавши бажаної кількості «лайків», людина-селфі відчуває стрес: злиться, сумує, не знаходить собі місця. Також залежність від селфі призводить до того, що в пошуках незвичайного кадру людина навіть ризикує своїм життям: намагається сфотографувати себе на даху поїзда, на лінії електропередач або на залізничних коліях. В Україні зафіксовано вже кілька таких нещасних випадків, у яких підлітки в гонитві за красивими знімками та ефектними кадрами йдуть на невинні жертви.

Попри це селфі-мислення стало стійкою ознакою постмодерної доби – прагматичного життя і порушеної цілісності особистості. Селфі заповнило собою все і фактично прив'язало сучасну людину до її ж гріховної суті, яка перешкоджає їй бачити щось поза нею самою, і буквально поглинає ті хвилини її життя, в які слід згадувати про вищі цінності, Бога. Втім, життя з селфі може бути сповнене смыслом так само, як і життя без нього, бо, зрештою, це тільки один зі способів «передачі», «запам'ятовування» чи банального самовираження. Важливо усвідомлювати інше: селфі не має визначати те, ким ми є, не має виступати смислотворчим чинником, а людина сама повинна визначити, що саме вартує її уваги. Кожен з нас потребує ціннісної установки розуміння того, що селфі не є можливістю нашої самоідентифікації та самореалізації у світі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бодрийяр Ж. Символический обмен и смерть. – М.: Добросвет, 2000. –387 с.
2. Лісовий О.В. Криза самоідентифікації особистості в умовах соціальних трансформацій / О.В. Лісовий // Вісник Інституту розвитку дитини. Серія: Філософія, педагогіка, психологія: Збірник наукових праць. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – Вип. 19. – С. 30-34.
3. Фромм Еріх. Пути из больного общества // Проблема человека в западной философии. – М.: Прогресс, 1988.
4. Флюссер В. За философию фотографии / пер. с нем. Т. Хайдаровой. – СПб. : Изд-во С.-Петербурга, 2008. – 146 с.

Жайворонко Н.

Науковий керівник – доц. Кондратюк Л.Р.

ПАРАДИГМА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ У ФІЛОСОФІЇ

Актуальність обраної теми. Проблема здоров'я людини є однією із найскладніших у наш час. Зокрема у філософії вона відноситься до сучасних глобальних проблем. Шкідливі звички, нерациональне харчування, забруднене довкілля, відсутність гармонії у спілкуванні між людьми стають причиною негативних емоцій – страху, гніву, заздрості, схвильованості, що в свою чергу стають першопричиною хвороб. Здоров'я належить до вищих цінностей поряд із життям та свободою, а тому ця тема є універсальною та її аксіологічна актуальність не може бути вичерпана. Без філософського трактування поняття «здоров'я» неможливо достеменно зрозуміти як ціннісних орієнтацій медицини, завданням якої є забезпечення максимально комфортного життя людини, так і ціннісних орієнтацій самих людей. Життя й здоров'я людини на початку ХХІ століття стали смисложиттєво-ціннісними, екзистенційно значущими категоріями. Проблема здоров'я дедалі більшою мірою визначає пріоритетні напрями суспільного розвитку. Отже, доцільно осягнути погляди філософів різних епох на здоровий спосіб життя, їхню філософію здоров'я людини з метою актуалізації раціональних ідей та їх залучення до розв'язання сучасних проблем у контексті концепції оздоровлення сучасного суспільства.

Метою дослідження є аналіз наукової парадигми здоров'я людини в контексті провідних тенденцій розвитку сучасної філософії та методології науки і філософії медицини.

Виклад основного матеріалу дослідження. У філософії поняття «здоровий спосіб життя» поєднує елементи, що стосуються фізичної, психічної, соціальної і духовної сфер здоров'я людини. До сфери фізичного здоров'я входять такі чинники: індивідуальні особливості анатомічної будови тіла,